

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

спеціальність	071 Облік і оподаткування	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Облік і оподаткування	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	обліку, аудиту та оподаткування

ВИКЛАДАЧ

Кащена Наталія Борисівна

Вища освіта – спеціальність Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності

Науковий ступень – доктор економічних наук 08.00.09 Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)

Вчене звання – професор кафедри фінансів та обліку

Досвід роботи – більше 30 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- керівник і співвиконавиця держбюджетних, бюджетних і госпдоговірних НДР;
- досвід у консультуванні економічних суб'єктів м. Харкова з питань моделювання обліково-аналітичного забезпечення управління економічною діяльністю протягом 2016-2024 рр.;
- авторка 5 методичних розробок;
- співавторка більше 5 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0679249383,
095416510

електронна пошта

natakaschena@gmail.com

дистанційна
підтримка

Moodle

До викладання дисципліни долучені: –

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей обирати напрями інвестування, оцінювати їх ефективність, ідентифікувати інвестиційну активність та привабливість підприємства у просторі інвестиційного ринку.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • здатність ідентифікувати об'єкт, причинно-наслідкові зв'язки та і методичний інструментарій аналізу діяльності банків і небанківських фінансових установ (ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК08, СК13, ПР01, ПР03, ПР17, ПР25) / тестування, індивідуальні практичні завдання; • здатність формулювати завдання, удосконалювати методики, застосовувати знання бізнес-аналітики та впроваджувати сучасні методи оцінювання діяльності банків і небанківських фінансових установ (ЗК01, ЗК04, ЗК08, СК02, СК08, СК13, ПР06, ПР17, ПР25) / індивідуальні практичні завдання; • здатність здійснювати моніторинг та аналізувати основні економічні показники діяльності банків і небанківських фінансових установ (власний капітал, зобов'язання, активи, доходи, витрати, фінансові результати, рентабельність тощо), визначати ефективність функціонування у фінансовому секторі, ризики та можливості їх мінімізації, а також формувати інформацію для прийняття рішень за умов невизначеності та сучасних викликів (ЗК01, СК02, СК08, СК13, ПР17, ПР25) / індивідуальні практичні завдання; • здатність виявляти та вирішувати проблеми, пов'язані з підвищенням ефективності діяльності банків і небанківських фінансових установ (ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК08, СК08, СК13, ПР06, ПР17, ПР25) / індивідуальні практичні завдання; командний проєкт.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 розділи); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	відповідно до навчального плану

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК04. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.</p> <p>ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.</p> <p>ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися</p>
-------------	--	-------------------------------	---

діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК13. Здатність здійснювати дослідження, видобування та аналіз даних з різноманітних інформаційних ресурсів, прогнозування і проектування прийняття рішень із застосуванням інструментарію бізнес-аналітики.

етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР25. Володіти методичним інструментарієм і застосовувати знання бізнес-аналітики задля підвищення якості систем інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень за умов невизначеності та сучасних викликів.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Лекція 1.	Аналіз діяльності банку на підставі балансу	Практичне заняття (ПЗ) 1,2	Аналіз складу і структури власного капіталу банку. Аналіз складу і структури зобов'язань банку. Аналіз депозитів комерційного банку і розвитку клієнтської бази. Загальний аналіз активів банку (за складом, структурою, ліквідністю, доходністю, ризиком)	Самостійна робота	Аналіз в управлінні діяльністю фінансових установ (поняття, роль, підвищення ефективності господарювання). Види аналізу, що застосовуються в процесі оцінки діяльності банків і небанківських фінансових установ. Організація та інформаційне забезпечення аналізу.
Лекція 2.	Аналіз банківських операцій та послуг	ПЗ 3,4	Аналіз кредитних операцій банку. Аналіз операцій банку з цінними паперами. Аналіз валютних операцій банку. Аналіз інших активно-пасивних операцій. Аналіз банківських послуг.		Аналіз ризиків кредитного портфеля і формування резервів. Критерії прийняття забезпечення за кредитними операціями при розрахунку резервів. Оцінка взаємозв'язку доходності і ризику цінних паперів. Аналіз операцій кредитного характеру (лізингових, факторингових, форфейтингових, вексельних кредитів). Аналіз операцій з надання в оренду індивідуальних банківських сейфів.
Лекція 3.	Аналіз узагальнюючих показників банківської діяльності	ПЗ 5,6	Методика аналізу доходів і витрат банку. Методика аналізу прибутку і рентабельності банку. Аналіз ліквідності банку. Аналіз фінансового стану банку.		Структурний аналіз доходів та витрат банку. Стратегічний аналіз фінансових результатів діяльності банку. Стратегічний аналіз ліквідної позиції банку. Методика рейтингової оцінки НБУ. Рейтингова система «CAMEL» (капітал, активи, управління, доходи, ліквідність, ризик).

Розділ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Лекція 4.	Аналіз фінансової діяльності страхових компаній	ПЗ 7	Аналіз фінансових результатів і прибутковості страховика. Аналіз фінансового стану і надійності страхової компанії.	Самостійна робота	Спеціалізація страховиків. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні. Законодавчо-нормативне забезпечення діяльності страхової компанії. Стратегічний аналіз діяльності страхової компанії на ринку страхових послуг з позиції зростання фінансової надійності.
Лекція 5.	Аналіз діяльності кредитних спілок	ПЗ 8	Оцінка економічної діяльності кредитних спілок. Аналіз результатів діяльності кредитних спілок. Системний аналіз фінансового стану кредитних спілок (методики PEARLS, KAPER)		Особливості економічного і фінансового аналізу в кредитних спілках. Звітність у кредитних спілках. Структура показників оцінки діяльності кредитних спілок. Соціальна ефективність функціонування кредитних спілок. Міжнародний досвід і стандарти регулювання діяльності кредитних спілок.
Лекція 6.	Особливості аналізу діяльності інших небанківських фінансових установ	ПЗ 9	Аналіз результатів економічної діяльності і фінансового стану ломбардів. Аналіз результатів економічної діяльності і фінансового стану інститутів спільного інвестування.		Структура фінансових послуг, що надаються ломбардами. Звітність ломбардів як основне джерело аналізу їх фінансово-економічної діяльності. Основні фінансові показники, що характеризують фінансову стабільність ломбарду при наданні фінансових послуг та супутніх послуг ломбарду. Звітність інститутів спільного інвестування як основне джерело аналізу їх фінансово-економічної діяльності. Основи роботи з електронними базами даних та особливості їх використання з метою аналізу. Стратегічний аналіз діяльності інституціональних інвесторів на ринку фінансових послуг.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Станіславчук Н.О. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. Умань : Візаві, 2018. 191 с 2. Аналіз банківської діяльності: підручник / [А.М. Герасимович, І.М. Парасій-Вергуненко, В.М. Кочетков та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Герасимовича. Київ: КНЕУ, 2010. 599 с. 3. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 486с. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кащена Н.Б. Аналіз діяльності фінансових установ: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Ч.1. Теоретико-методичні засади аналізу діяльності банків. Х. : ДБТУ, 2024. 168 с. 2. Кащена Н.Б. Аналіз діяльності фінансових установ: курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Ч.2. Аналіз діяльності небанківських фінансових установ. Х. : ДБТУ, 2025. 105 с.
------------	---	------------------------	--

4. Аналіз діяльності небанківських кредитних установ: кредитних спілок, ломбардів, лізінгових компаній, інститутів спільного інвестування: навч. посіб. / [А. М. Герасимович та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Герасимовича. Київ: КНЕУ, 2014. 351 с.

3. Кащена Н.Б. Аналіз діяльності фінансових установ: збірник тестових завдань для підсумкового контролю знань здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Х. : ДБТУ, 2025. 85 с.
4. Кащена Н.Б. Аналіз діяльності фінансових установ: методичні вказівки та завдання для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Х. : ДБТУ, 2025. 55 с.
5. Кащена Н.Б. Аналіз діяльності фінансових установ: робоча програма дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Х. : ДБТУ, 2025. 25 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за розділи
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.